

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรายวิชาบังคับแกนศิลปศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับการเรียนรายวิชาบังคับแกนศิลปศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในด้านจุดประสงค์ เนื้อหารายวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (servey research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม (questionnaires) ทำการเก็บข้อมูลจากประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2539 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ มีขนิมเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เริ่มต้นศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่ผ่านมาในเรื่องที่อยู่ในความสนใจ แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะทำการวิจัย ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วางแผนการดำเนินงาน คิดว่าวิธีที่ดีที่เกี่ยวข้อง สร้างเครื่องมือ พบผู้เชี่ยวชาญ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานการวิจัย

การศึกษาข้อมูล

รวบรวมความรู้และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตำราวิชาการต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาหลักสูตรศิลปศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ศึกษาคู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อประกอบในการทำงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียน สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ภาคการศึกษาปลาย ประจำปีการศึกษา 2539 โดยเลือกโรงเรียนจากการจับฉลาก ร้อยละ 10 ในแต่ละจังหวัดดังนี้

1. จังหวัดนครราชสีมา มีโรงเรียน 93 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 9 โรงเรียน
2. จังหวัดชัยภูมิ มีโรงเรียน 50 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 5 โรงเรียน
3. จังหวัดบุรีรัมย์ มีโรงเรียน 57 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 6 โรงเรียน
4. จังหวัดสุรินทร์ มีโรงเรียน 63 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 6 โรงเรียน
5. จังหวัดศรีสะเกษ มีโรงเรียน 68 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 7 โรงเรียน

ทั้ง 5 จังหวัดมีโรงเรียนทั้งหมด 331 โรงเรียน เมื่อจับฉลากเลือกโรงเรียนร้อยละ 10 ได้โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 33 โรงเรียน แล้ว ำทำการสุ่มตัวอย่างประชากร ที่เป็นนักเรียนโดยวิธีการสุ่มแบบแยกประเภทหรือระดับซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ระดับละ 25 คนในแต่ละโรงเรียน รวมโรงเรียนละ 75 คนและรวมประชากรทั้งสิ้นจาก 33 โรงเรียน จำนวน 2,475 คน (ระดับชั้นละ 825 คน) ดังที่แสดงไว้ในตาราง ค. ในภาคผนวก ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับ วิชาบังคับแก่นศิลป์ศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอน รายวิชาบังคับ แก่นศิลป์ศึกษานในแต่ละด้านซึ่งเป็นแบบ มาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) จำนวน 36 ข้อ และแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 3 ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาบังคับแกน ศิลปศึกษา ซึ่งเป็น แบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionair)

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า จากเอกสาร ตำรา หลักสูตร คู่มือครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง จากข้อมูลที่ได้ศึกษาและเก็บรวบรวมมา
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจสอบแก้ไขเพิ่มเติม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในเรื่องความถูกต้องชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหาในแต่ละด้าน การใช้คำถามเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาแก้ไขความตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมในเนื้อหาและการใช้ภาษาของแต่ละข้อความ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญดังต่อไปนี้

เกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ

- 1) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตร
- 2) มีผลงานทางวิชาการทางด้านการพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษา เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ
- 3) เป็นวิทยากรให้การอบรมและสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ครูศิลปะ
- 4) มีประสบการณ์ในการนิเทศการสอนศิลปศึกษา
- 5) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนศิลปศึกษามากไม่น้อยกว่า 10 ปี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2) อาจารย์ ประเทศ สุภสณิตย์ นักวิชาการศึกษา ศูนย์พัฒนาหลักสูตร
- 3) อาจารย์ วิฑูรย์ ใสแก้ว ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง
- 4) อาจารย์ สุภาพ ดวงดี ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธวัช ทรายู อาจารย์สถาบันราชภัฏนครราชสีมา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533 ที่นำมาใช้ ประชากรที่จะทำการศึกษาคงจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง ของแบบสอบถาม สำหรับการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งโดยวิธีการวัดความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ α (α coefficient) ของ คอนบาช (Cronbach) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดนี้ เท่ากับ 0.91

สูตรสัมประสิทธิ์ คือ

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum s_1^2}{s_x^2} \right]$$

n = จำนวนข้อ

s_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

(ประคอง กรรณสูต, 2528)

5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากรจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคการศึกษา ปลาย ประจำปีการศึกษา 2539 จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 33 โรงเรียน โรงเรียนละ 75 ชุด รวมทั้งสิ้น 2,475 ชุด โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมเก็บด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และความเรียง

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{n} - \frac{(\sum fx)^2}{n}}$$

(ประคอง กรรณสูตร, 2525)

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n = จำนวนตัวอย่างประชากร

fx = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

fx² = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสอง
กับความถี่

3. ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) โดยการเรียงตามลำดับความถี่ของความคิดเห็น